

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske
ZAGREB

Broj: Ppž-1252/2022

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca ovog suda Roberta Završkog, predsjednika vijeća te Kristine Gašparac Orlić i Gordane Korotaj, članica vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Emine Bašić, zapisničarke, u prekršajnom predmetu protiv okr. V.B., zbog prekršaja iz čl. 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira („Narodne novine“, broj 5/90. - pročišćeni tekst, 30/90., 47/90., 29/94.), odlučujući o žalbi tužitelja Republike Hrvatske, Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske uprave zagrebačke, III. policijske postaje Zagreb, podnesene protiv presude Općinskog prekršajnog suda u Zagrebu, broj: 52.Pp-13141/21 od 17. siječnja 2022., u sjednici vijeća održanoj 23. svibnja 2025.,

p r e s u d i o j e

Odbija se kao neosnovana žalba tužitelja Republike Hrvatske, Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske uprave zagrebačke, III. policijske postaje Zagreb te potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom prvostupanjskom presudom Općinskog prekršajnog suda u Zagrebu, broj: 52.Pp-13141/21 od 17. siječnja 2022., okr. V.B. na temelju čl. 182. t. 3. Prekršajnog zakona („Narodne novine“ broj: 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17, 118/18 i 114/22, dalje: PZ) oslobođen je optužbe zbog prekršaja iz čl. 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, s obrazloženjem da u konkretnom predmetu nije dokazano da bi okrivljenik počinio prekršaj za koji se tereti dok je u odnosu na troškove prekršajnog postupka, odlučeno da isti pada na teret proračunskih sredstava suda.

2. Protiv te presude je tužitelj pravodobno podnio žalbu zbog povrede odredaba materijalnog prekršajnog prava te pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, predlažući usvojiti žalbu, ukinuti presudu i vratiti predmet na ponovno suđenje, odnosno, preinačiti presudu i proglasiti okrivljenika krivim i kazniti ga po zakonu.

3. Žalba nije osnovana.

4. Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, na temelju čl. 202. st. 1. PZ-a, ispitivao je pobijanu prvostupanjsku presudu iz osnova i razloga iz kojih se ona pobija žalbom i po službenoj dužnosti te je utvrdio da nisu

počinjene povrede na koje ukazuje tužitelj, kao i da nisu počinjene povrede na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti.

5. Tužitelj u žalbi ističe da je pogrešan zaključak prvostupanjskog suda da pozdrav "Za dom spremni" nije u eksplicitnoj vezi s ustaškim obilježjima i da ne predstavlja kažnjivi tekst, o čemu iznosi pravna stajališta odabranih odluka Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, ističući da je nedvojbeno da je okrivljenik svojim ponašanjem na javnom mjestu, u prisutnosti prolazećih građana, uzviknuvši dva puta „Za dom“, a okupljeni mu odgovorili „spremni“, remetio javni red i mir i time ostvario bitna obilježja prekršaja iz čl. 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira.

6. Iz obrazloženja pobijane presude je vidljivo da je prvostupanjski sud utemeljio pobijanu presudu na činjenicama i dokazima koji su izneseni tijekom postupka, a u smislu odredbe čl. 179. st. 5. PZ-a te je nakon izvođenja dokaza te analize i ocjene istih sukladno odredbi čl. 88. PZ-a, dao razloge za odluku o oslobađanju optužbe okrivljenika. Naime, iako je okr. V.B. priznao da je dana 26. siječnja 2021. tijekom održavanja prijavljenog okupljanja radi obilježavanja 30. obljetnice osnutka postrojbe Hrvatskih obrambenih snaga (HOS), dolaskom u Park Žarka Manjkasa Crvenkape u Zagrebu, ispred spomenika poginulog branitelja HOS-a Žarka Manjkasa Crvenkape, dva puta uzviknuo „Za dom“, a nazočni mu odgovorili „spremni“, ali ne smatrajući se krivim za remećenje javnog reda i mira te iako iz pregledanog video zapisa proizlazi opisano postupanje okrivljenika, prvostupanjski je sud pravilno zaključio da nije dokazano da je okrivljenik isticanjem tih riječi odnosno teksta, u konkretnoj situaciji remetio javni red i mir.

6.1. Iako pritom prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane presude polemizira s povijesnim aspektom pozdrava „Za dom spremni“, relativizirajući njegovo značenje u suvremenom dobu na način da ga očito smatra dopuštenim u svim društvenim situacijama, potrebno je istaknuti da je ovaj drugostupanjski sud u nizu svojih odluka izrazio jasno stajalište da je navedeni pozdrav, izrečen u javnom prostoru, kao i ostala obilježja fašizma, kažnjiv i podliježe sankcijama (Ppž-919/2019 od 5. svibnja 2022., Ppž-3192/2016 od 13. lipnja 2019., Ppž-5144/2023 od 14. lipnja 2023., Ppž-1387/2024 od 21. veljače 2024., Ppž-805/2024 od 28. svibnja 2024., Ppž-2851/2025 od 25. ožujka 2025.), zbog čega se ovakav stav prvostupanjskog suda ne može prihvatiti.

6.2. Međutim, imajući u vidu sve okolnosti konkretnog događaja, i to mjesto, vrijeme i način postupanja okrivljenika, odnosno da se izvikivanje navedenog pozdrava dogodilo ispred spomenika Žarka Manjkasa Crvenkape u Parku Žarka Manjkasa Crvenkape u Zagrebu, u povodu održavanja 30. obljetnice osnutka vojne postrojbe HOS-a, na čijoj oznaci stoji natpis „Za dom spremni“, koji su pripadnici te vojske i koristili, a čiji pripadnik je nedvojbeno bio Žarko Manjkas Crvenkapa koji je poginuo 1991. g. boreći se za Hrvatsku tijekom Domovinskog rata, ovo sudsko vijeće smatra da se u konkretnom slučaju radi o određenom odavanju poštovanja branitelju koji je poginuo za Republiku Hrvatsku dok se borio pod znakovljem HOS-a, dakle i pod tim pozdravom. Pritom je potrebno uzeti u obzir društvenu specifičnost ovog pitanja, odnosno opće poznatu činjenicu da su postrojbe HOS-a osnovane 1991. g. kao paravojska Hrvatske stranke prava koje su integrirane u Hrvatsku vojsku početkom 1992. g. (a raspuštene 1993. g.), zbog čega, za sada, upotreba ovog

pozdrava u svrhu odavanja počasti braniteljima HOS-a koji su se borili i poginuli za Republiku Hrvatsku u tom razdoblju zahtjeva drugačiji, tolerantniji pristup. Ovakvo stajalište je osobito posljedica nedostatka konkretne zakonske norme kojom bi bilo jasno propisano između ostalog, koja obilježja totalitarnih režima i pod kojim uvjetima bi predstavljala remećenje javnog reda takvim izričajem.

6.3. Slijedom iznesenog je po stavu ovog sudskog vijeća isticanje pozdrava „Za dom spremni“ (odnosno pozivom "za dom" i odgovora "spremni") u konkretnom slučaju ispred biste poginulog branitelja HOS-a Žarka Manjkasa Crvenkape u zagrebačkom parku koji po njemu nosi naziv, u okviru obilježavanja 30. godina od osnivanja HOS-a, izuzetak od ustaljene sudske prakse o nedopustivosti navedenog pozdrava na javnom mjestu (isto mišljenje je izneseno i u preporuci „Dokumenta dijaloga, Temeljna polazišta i preporuke o posebnom normativnom uređenju simbola, znakovlja i drugih obilježja totalitarnih režima i pokreta“ Vijeća za suočavanje s posljedicama vladavine nedemokratskih režima, osnovanim Odlukom Vlade Republike Hrvatske (klasa: 022-03/17-04/74, urbroj: 50301-24/04-17-2) od 28. veljače 2018.).

7. Budući da u postupku nije dokazano da bi okr. V.B. time remetio javni red i mir i počinio prekršaj za koji se tereti, žalbeni navodi tužitelja o pogrešnom utvrđenju odlučnih činjenica nisu osnovani, a niti je osnovan žalbeni navod o povredi materijalnog prekršajnog prava s obzirom da je prvostupanjski sud pravilno postupio kada je odluku o oslobađanju okrivljenika optužbe donio primjenjujući čl. 182. t. 3. PZ-a, odnosno, u nedostatku dokaza, oslobodio okrivljenika optužbe.

8. Zbog iznesenog, trebalo je odbiti žalbu tužitelja kao neosnovanu i potvrditi pobijanu presudu kako je odlučeno u izreci ove presude, a na temelju čl. 205. PZ-a.

U Zagrebu, 23. svibnja 2025.

Zapisničarka:

Predsjednik vijeća:

Emina Bašić, v.r.

Robert Završki, v.r.

Presuda se dostavlja Općinskom prekršajnom sudu u Zagrebu u 3 otpravka: za spis, okrivljenika i tužitelja.